

VRTULNÍKY A ŽENIJNÍ PŘEPRAVY

Důležitou úlohu při ženijním zabezpečení manévru vojsk na válečistích sehraje bezesporu ženijní přepravní prostředky spolu s další ženijní technikou.

Předpokladem úspěšného zasazení ženijních přepravních prostředků je zabezpečení jejich pohotového manévru po komunikacích, v terénu, na vodě i vzduchem.

Moderní ženijní přepravní technika musí být řešena s ohledem na všechny varianty manévru.

Příkladem je nová pontonová mostová souprava PMS. Její koncepční řešení dopravu na vozidlech T 138 pp 16V a v návaznosti na T 813 umožňuje pohotovému manévru po komunikacích i v terénu (především T 813).

Možný manévr PMS na vodě zabezpečují zatím motorové čluny Mo 111. Pontonové díly jsou řešeny i k přenášení v podvěsu těžkého vrtulníku.

Možnost manévru ženijních přepravních prostředků vzduchem je nutné sledovat vzhledem k progresivnosti této koncepce, která v řadě případů bude schopna umožnit přípravu nebo i vlastní zřízení přepraviště zvláště přes úzké překážky, před příchodem prvních sledů (za předpokladu předchozí likvidace odporu ne-

přítele např. výsadkem či jaderným úderem).

Omezení únosnosti podvěsu je ovlivněno jednak povětrnostními, jednak terénními (konfiguračními) podmínkami.

Otázka využití vrtulníků pro ženijní přepravy byla a je koncepčně sledována.

Tak např. již v roce 1960 byly uskutečněny u Výzkumného a zkušebního střediska 040 v součinnosti s jedním vrtulníkovým útvarem funkční letové zkoušky Mi-4 s podvěsem prototypů útočných člunů s kolejovým můstkem a s roštem trámco-vých nosníků nízkovodního mostu. Funkční zkoušky prokázaly možnost manévru malými plavidly v podvěsu Mi-4, což může mít význam především k zabezpečení ženijního průzkumu vodních překážek, zvláště za předpokladu, že v přenášeném člunu je umístěn nejen přívěsný lodní motor (propulsor), ale i zařízení k průzkumu vodní překážky (profilograf, rychloměr vodních proudů, potápěčské přístroje a pomůcky). Příslušníci ženijní průzkumné hlídky mohou být vysazeni paradesantně za vhodných podmínek přistáním vrtulníku. Funkční zkouška letu Mi-4 s podvěsem kolejového můstku prokázala možnost a pohotovost přenášet i osazovat kolejový most na překážku, avšak vzhledem

k malé únosnosti Mi-4 nebude účelné tuto problematiku v nejnižší kategorii vrtulníků rozpracovávat. Zkouška přesto poskytlá cenné zkušenosti k řešení této problematiky pro těžké vrtulníky, které by bylo účelné pro víceúčelové použití do ČSLA zavést; jen z hlediska ženijně přepravního mohou těžké vrtulníky řešit manévr s podvěsem kolejových mostů, pontonových dílů PMS, popřípadě vozovek ke zpevňování terénu a říčních břehů.

V rámci příprav na cvičení VLTAVA uskutečnili pracovníci VZS 040 funkční zkoušky přenášení součástí SMS v podvěsu vrtulníku Mi-4, jednak pontonových dílů, jednak svazků po třech trámcích či svazků po 18 mostinách.

Specifickou otázkou je využití lehkého vrtulníku (Mi-1, Mi-4) k ženijnímu průzkumu vodních překážek. Praktickými

funkčními zkouškami byla u VZS 040 ověřena možnost měřit říční profil přímo vrtulníkem Mi-1. Z vrtulníku byla spuštěna na vodu sonda (vysílací a přijímací) na plováku katamaranového typu a vlečena po hladině; registrační záznam ultrazvukového echografu může zachycovat přístroj umístěný v kabině vrtulníku. Tento způsob umožňuje měřit profil přímo z vrtulníku bez nutnosti výsadku průzkumníků a je tedy nejrychlejší a nejpohotovější variantou řešení informativního průzkumu vodního toku (jeho profilu).

Využití středních a těžkých vrtulníků je k manévru ženijní přepravní techniky, především mostů a prostředků ke zpevňování terénu, perspektivním progresivním řešením, závislým na konkrétní bojové situaci i na povětrnostních podmínkách.